

Remissvar avseende samverkansavtal för den regionala naturbruksutbildningen, från och med 2029

Paragraf BUN Au § 4

Ärendenummer BUN 2025/0428-607

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskotts förslag till barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämndens beslut

1. Ställer sig bakom remissvaret avseende samverkansavtalet för den regionala naturbruksutbildningen från och med 2029
2. Remissvaret överlämnas till Västra Götalandsregionen, Regionstyrelsen

Sammanfattning av ärendet

Västra Götalandsregionens naturbruksförvaltning har uppdraget att bedriva utbildning på gymnasial- och komvuxnivå, samt erbjuda kortkurser och YH-utbildningar.

Gymnasieutbildningen vänder sig till ungdomar i Västra Götaland och regleras i avtal mellan regionen och kommunerna. Syftet med remissen är att inhämta kommunernas synpunkter på ett nytt samverkansavtal mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna om naturbruksprogrammet. Det nya avtalet ska ersätta den avtalsmodell som gällt sedan VGR bildades.

Kommunerna i Västra Götalands län har sedan regionen bildades 1999 haft ett avtal med Västra Götalandsregionen (VGR) avseende naturbruksutbildningar på gymnasienivå. I samband med detta skedde en skatteväxling från regionskatt till kommunskatt och VGR behöll uppdraget att bedriva naturbruksutbildning åt kommunerna i länet. Ett samverkansavtal slöts mellan VGR och länets samtliga kommuner som bland annat fastslog att VGR och kommunerna skulle dela på finansieringen av utbildningarna. Skatteväxling gjordes med halva beloppet och det beslutades om att ersätta kommuner för de elever som går på skolor utanför länet.

Ett nytt avtalsförslag för perioden 2023-2026 togs fram i december 2022. Avtalet föll då ett antal kommuner framförde att det inte var anpassat efter nu gällande skolstruktur i länet och att avtalet skulle ge vissa kommuner negativa konsekvenser ifråga om kostnader jämfört med andra.

Efter att det föreslagna avtalet för perioden 2023–2026 strandade tecknades ett korttidsavtal för 2023 och senare också för år 2024 samt 2025.

Den politiska dialogen resulterade i att ett avtalsförslag avseende 2025–2028 tagits fram. Avtalet innehåller i stort sett samma formuleringar som tidigare avtal, men med en tydlig skrivning om att en fristående utredning om ny samverkansmodell ska genomföras skyndsamt. Så snart ett nytt avtalsförslag tagits fram ska det lyftas för beslut och ersätta gällande avtal, även om avtalstiden inte löpt ut.

Utredningen kom fram till att ett samverkansavtal bör bygga på interkommunal ersättning, IKE, och att skatteväxlingen bör avskaffas. Utredningen kunde visa att IKE är den form av finansiering som gäller för andra sekundära samverkansavtal. Skollagen förordar IKE som lämplig form för finansiering av elever mellan kommuner samt mellan kommun och region. Direktfinansiering genom skatteuttag av den typ som använts för regional naturbruksutbildning i Västra Götaland strider mot likställigheten mellan gymnasieskolor. Finansiering med IKE innebär att regionens gymnasieprogram och fristående naturbruksskolor likställs.

Utredningen tittade även på de ekonomiska effekterna för kommunerna av ett ändrat finansieringssystem. Hittillsvarande skatteväxling innebär att alla kommuner har bidragit utifrån antalet skattebetalare och skattekraften i respektive kommun. Kommuner med många invånare har bidragit relativt mycket till finansieringen i förhållande till de antal elever från de egna kommunerna som läst VGRs naturbruksutbildning. Med ett system som baseras på IKE blir kostnaden högre för mindre landsbygdskommuner med relativt många elever på naturbruksutbildningen. För Tanums kommun skulle det nya avtalet innebära en kostnadsökning (enligt VGRs prislista 2025) på nästan 1.5 Mkr.

Frågor som remissinstanserna, det vill säga barn- och utbildningsnämnden i Tanums kommun, har att besvara är följande:

Hur ställer sig kommunen till avtalsförslaget?

Barn- och utbildningsförvaltningen kommer föreslå att barn- och utbildningsnämnden beslutar att Tanums kommun ingår avtal enligt avtalsförslaget.

Bedömer ni – utifrån nuvarande information – att kommunen kommer att vilja ansluta sig till det nya samverkansavtalet?

Barn- och utbildningsförvaltningen kommer föreslå att barn- och utbildningsnämnden beslutar att Tanums kommun ansluter sig till samverkansavtalet.

Vilka konkreta förändringar i samverkansavtalet efterlyser din kommun, om den är tveksam och kritisk till avtalet?

Inga.

Ser ni fler möjligheter än de som nämns i avtalsförslaget att stärka samverkan mellan VGR och kommunerna om naturbruksutbildning och kompetensförsörjning i naturbruksnäringar?

Nej.

Finns det fler synpunkter på förslaget till naturbruksavtal?

Nej.

Det föreslagna remissvaret överlämnas till barn- och utbildningsnämnden att ställa sig bakom.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse tillika remissvar 2025-01-15

Förslag nytt samverkansavtal om naturbruksutbildning

Remiss, nytt samverkansavtal om regional naturbruksutbildning

Remissmissiv, förslag till samverkansavtal om regional naturbruksutbildning

Utdredning, ny modell för samverkan

Beslutet skickas till

Västra Götalandsregionen, Regionstyrelsen